

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

STROMOVÁ 1, 813 30 BRATISLAVA

M A T U R I T A 2 0 0 8

EXTERNÁ ČASŤ

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

úroveň **B**

kód testu: 6840

**NEOTVÁRAJTE, POČKAJTE NA POKYN!
PREČÍTAJTE SI NAJPRV POKYNY K TESTU.**

- Test obsahuje **64 úloh**.
- Na vypracovanie testu budete mať **90 minút**.
- Pri riešení úloh budete striedavo používať dva typy odpovedových hárkov.
  - Do odpovedového hárka č. 1 označeného piktogramom **X** budete zaznamenávať riešenia úloh s výberom odpovede. Pri týchto úlohách vyberte správnu odpoveď spomedzi štyroch ponúkaných možností, z ktorých je vždy správna iba jedna. Správnu odpoveď zaznačte krížikom do príslušného políčka odpovedového hárka.
  - Do odpovedového hárka č. 2 označeného piktogramom budete zaznamenávať riešenia úloh s krátkou odpoveďou. Pri týchto úlohách správnu odpoveď napíšete do príslušného riadka odpovedového hárka. Úlohu s krátkou odpoveďou tvorí jedno alebo niekoľko slov.
- Pri práci smiete používať iba pero s čiernou alebo modrou náplňou. Nesmiete používať zošity, slovníky, učebnice ani inú literatúru.
- **Píšte čitateľne. Pri použití tlačeneho písma rozlišujte veľké a malé písmená.**
- **Podrobnejšie pokyny na vyplňovanie odpovedového hárka sú na poslednej strane testu. Prečítajte si ich.**
- **Pracujte rýchlo, ale sústreďte sa.**

Želáme vám veľa úspechov

Začnite pracovať, až keď dostanete pokyn

Ukážka 1

Erich Maria Remarque – Traja kamaráti

(úryvok)

„Preboha, Pat...“

„Som šťastná,“ povedala.

Stál som tu a hľadel som na ňu. Boli to iba dve slová, ale boli to slová, aké som ešte nikdy nepočul. Poznal som dosť žien, ale vždy to boli iba povrchné strenutia, dobrodružstvá, občas zaujímavá hodina, večer vo dvojici, útek pred sebou, pred zúfalstvom, pred prázdnotou. Nechcel som ani, aby to bolo inak, lebo som sa naučil, že človek sa na nikoho nemôže spoľahnúť okrem seba a prípadne na kamaráta. Teraz som si naraz uvedomil, že jestvuje človek, pre ktorého niečo znamenám jednoducho už tým, že som tu a že som šťastný, pretože tu som. Je to láska a je to aj niečo iné. Niečo, pre čo sa oddá život. Pre lásku muž nemôže žiť. Pre človeka áno.

Chcel som to Pat povedať, ale nemohol som. Ťažko sa hľadajú slová, keď sú naozaj potrebné. A aj vtedy, keď tie pravé slová poznáme, hanbíme sa ich vysloviť. Všetky tieto slová patria do dávnejších storočí. Naša doba ešte nenašla svoje slová pre city. Vie byť iba neviazaná a prostoreká – všetko ostatné je nepravé.

1 Robby, rozprávač v ukážke 1, sa hanbil vyznať svoje city k Pat, pretože

- (A) na to nebola vhodná doba.
- (B) sa ešte nechcel viazať k žiadnej žene.
- (C) si nebol istý, či by našiel vhodné slová.
- (D) nevedel, čo k nej vlastne cíti.

2 Prečo Robby, rozprávač v ukážke 1, vyhľadával iba nezáväzné vzťahy so ženami?

- (A) Báľ sa sklamania.
- (B) Neveril si.
- (C) Chcel si len užiť.
- (D) Nechcel sa ešte ženiť.

3 V ktorej možnosti je správne uvedený slovný druh prvého slova ukážky 1?

- (A) príslovka
- (B) citoslovce
- (C) oslovenie
- (D) podstatné meno

- 4 Aký umelecký jazykový prostriedok sa nachádza v nasledujúcich dvoch vetách ukážky 1?

Pre lásku muž nemôže žiť. Pre človeka áno.

- (A) epifora   (B) anafora   (C) inverzia   (D) epanastrofa

- 5 V ktorej možnosti nie je uvedené synonymum k slovu **prostorská**?

- (A) priama, bez okolkov
(B) neokrôchane úprimná
(C) pravdivá, bez spoločenských ohľadov
(D) jednoducho sa vyjadrujúca

- 6 Napíšte slovesný tvar, ktorým by sa pasívna konštrukcia v nasledujúcom súvetí zmenila na aktívnu.

Ťažko hľadáme slová, keď sú naozaj potrebné.

- 7 Ako sa nazýva zvýraznený viacnásobný vetný člen v slovnom spojení útek **pred sebou, pred zúfalstvom, pred prázdnotou**?

- 8 Napíšte tvar neurčitku slovesa **som**.

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka 2

Sofokles – Antigona

(úryvok)

ANTIGONA: *Chceš ešte niečo iné ako moju smrť?*

KREON: *Nie, nechcem. Tvoja smrť mi postačí.*

ANTIGONA: *Čo teda váhaš? Mne sa bridí každé slovo z tvojich úst a nechcem, aby sa mi nebridilo. Tebe sa zas iste bridí všetko na mne. Ale uznaj – čím by som si mohla získať väčšiu slávu než tým, že som ho pochovala? Títo všetci by mi dali za pravdu, no strach im zviazal jazyk. To len tyranovi žičí šťastie okrem iného i v tom, že môže hovoriť a robiť, čo si zmyslí.*

KREON: *Tak to vidíš z celých Téb ty sama!*

ANTIGONA: *Vidia to aj ostatní, no pred tebou sú ticho.*

KREON: *Nehanbíš sa, že sa správaš inak ako ostatní?*

9 Ktoré z nasledujúcich tvrdení o diele Antigona nie je pravdivé?

- (A) Z formálnej stránky sa odlišuje od súčasnej drámy tým, že v nej vystupuje zbor.
- (B) Hlavnou myšlienkou je nadradenie božích zákonov nad ľudskými zákonmi.
- (C) Kreonta zbavili vlády v Tébach a vyhnali ho z vlasti.
- (D) Antigona sa dokázala postaviť Kreontovej tyranii.

10 Ktoré z uvedených tvrdení o postave Kreonta je pravdivé?

- (A) Kreon si váži ženy, uznáva ich, nevyvyšuje sa nad nimi.
- (B) Kreon je ohľaduplný k iným ľuďom, akceptuje ich názory.
- (C) Kreon má dobrý a láskavý vzťah k rodine, ale je bezohľadný k iným.
- (D) Kreon napokon uznáva svoju vinu a uvedomuje si, že prišiel o všetko.

11 V ktorej možnosti je najlepšie vystihnutý význam slovného spojenia **strach im zviazal jazyk** z ukážky 2?

- (A) plietol sa im jazyk
- (B) vyschlo im v ústach
- (C) zalepili si ústa
- (D) báli sa prehovoriť

- 12** Znakom drámy ako literárneho druhu je, že
- (A) v nej rozprávač zvyčajne neexistuje.
  - (B) postavy nemôžu vyjadrovať svoje pocity, myšlienky a nálady.
  - (C) reálny čas príbehu je zvyčajne kratší ako čas v texte.
  - (D) v nej dominuje minulý čas.
-

- 13** Ktorá z uvedených viet je napísaná pravopisne správne?
- (A) Antigona bola statočnejšia, ako väčšina mužov v Aténach.
  - (B) Peťo, poď, prosím ťa, k tabuli!
  - (C) Vieš, čo bude nasledovať keď sa Kreon dozvie, že si ho pochovala?
  - (D) Navyše ho ani škola nelákala a tak odišiel z lýcea i z domu.
-

- 14** Určte literárny žáner diela, z ktorého je ukážka 2.
-

- 15** Napíšte slovo, na ktoré odkazuje zámeno **ho** v druhom prehovore Antigony v ukážke 2.
-

- 16** Ako sa volá prehovor jednej postavy, ktorý je súčasťou dialógu v dráme?
-

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka 3

Ján Kostra – Moja rodná

(úryvok)

*Zachcelo sa mi zrazu šepkať slová
Moja rodná*

*Ej zablúdili sme zablúdili
v krtisku bolestí a smútkov
ďalekým mestám vyznávali lásku
a bledým kráskam posielali verše
v poryvoch vetra ktorý zrážal listy
prastarej jari*

*A ty si zatiaľ vyčkávala na mňa
ty verná rodná hruda kamenistá
pás poľa zemiakového
pokorný ovsík chudoby
trnka na medzi
šíp
nepoddajný strážca krehkej nádhery
slepej ruže*

*A ty si zatiaľ vyčkávala na mňa
šatôčku vyšívala
v pokornej pýche svojej panenskej
ty ktorá nepoznala si dosiaľ chvály
milencových úst*

*Ty bosá kráľovná moja
pastierka jahniat najbelších
svätica slnkom opálená
na brehoch najsladších vôd*

*Zhadzujem na prah mošnu žobrácku
palicu lámam družku blúdení
a padám tvárou v lono trávnaté
Moja rodná*

17 Ktorý z uvedených motívov dominuje v básni Moja rodná?

- (A) Motív človeka zápasiaceho s každodenným údelom.
- (B) Motív matky, ktorá trpezlivo čakala na syna.
- (C) Motív naplnenej lásky k žene.
- (D) Motív úprimnej lásky k domovine.

18 V celej básni Moja rodná cítiť kontrast, rozpor medzi

- (A) vlasťou a cudzinou.
- (B) láskou k matke a láskou k vlasti.
- (C) prítomnosťou a budúcnosťou.
- (D) krásou a škaredosťou.

- 19 Posledná strofa básne *Moja rodná* vyjadruje
- (A) básnikovo rozhodnutie skončiť s tuláckym životom.
  - (B) básnikovo pranie necestovať viac do cudziny.
  - (C) básnikovu túžbu zomrieť v rodnom dome.
  - (D) básnikovu nádej, že doma skôr zbohatne.

- 20 Aký umelecký básnický prostriedok predstavuje nasledujúce dvojveršie ako celok?

*A ty si zatiaľ vyčkávala na mňa
ty verná rodná hruda kamenistá*

- (A) prirovnanie   (B) hyperbola   (C) epiteton   (D) personifikácia

- 21 Ktorý z uvedených literárnych smerov vznikol v medzivojnovom období?

- (A) symbolizmus   (B) vitalizmus   (C) realizmus   (D) impresionizmus

- 22 Vypíšte z nasledujúceho verša spoluhlásku, v ktorej nastáva znelostná asimilácia (spodobovanie).

Oheň praská v kozube západu.

- 23 Napíšte prvý stupeň prídavného mena **najlepší**.

- 24 Napíšte vzor podstatného mena **nebesá**.

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka 4

Boris Filan – Klasika

*Chcem ťa pozvať na večeru, kde na to však vziať.
V nešťastí priatelia, v núdzi len nápad.
Index a časť nedá sa zjesť.
Normálne dostávam hlad.*

Všetci kričia: Nepožičiam! Najprv nám ty vráť.
*Láska a peniaze stále nás trápia.
Buď ako buď, dnes nemám chuť
na párky pod Grandkou stáť.*

Antikvariát!

*Za pár zlých básnikov môžeme si predjedlo dať,
za dva diely Shakespeara bude nás polievka hriať,
nad rezňom od bratov Čapkovcov môžeme sa smiať,
Lev Tolstoj je zákusok – pán hlavný, drobné nám vráť.*

Aj preto mám klasikov z otcovej knižnice rád.

25 Ktoré z nasledujúcich tvrdení nevyplýva z ukážky 4?

- (A) Zaľúbený básnik sa chce ukázať v dobrom svetle pred priateľkou.
- (B) Nedostatok peňazí na kvalitnú večeru vedie básnika do antikvariátu.
- (C) V núdzi človeku najlepšie pomôžu len ozajstní priatelia.
- (D) Básnik má pozitívny vzťah ku klasickej literárnej tvorbe.

26 Akým slovným druhom sú slová **hlavný** a **drobné** vo verši *Lev Tolstoj je zákusok – pán hlavný, drobné nám vráť*?

- (A) podstatné mená
- (B) spodstatnené prídavné mená
- (C) slovesné podstatné mená
- (D) trpné prídavné mená

27 Aký veršový systém uplatnil Boris Filan vo svojej básni?
(A) sylabický   (B) voľný verš   (C) časomerný   (D) sylabotonický

---

28 Ktorý z nasledujúcich literárnych žánrov zaradujeme do lyriky?
(A) román   (B) elégia   (C) epos   (D) tragédia

---

29 V ktorej možnosti je uvedené meno autora zbierky básní Dotyky, ktorého viaceré básne boli zhudobnené?
(A) Milan Rúfus   (B) Dušan Mitana   (C) Miroslav Válek   (D) Ján Smrek

---

30 Vypíšte z druhej strofy básne Klasika ustálené slovné spojenie, v ktorom sú slovesá v inom ako oznamovacom spôsobe.

---

31 Názov básne v ukážke má rovnaký slovný základ ako literárne obdobie 17. – 18. storočia. Napíšte názov literatúry tohto obdobia.

---

32 Prepíšte zvýraznenú časť druhej strofy básne tak, že zmeníte 1. osobu jednotného čísla na 2. osobu jednotného čísla a doplňte chýbajúce interpunkčné znamienka.

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka 5

Dušan Mitana – Patagónia

(úryvok)

Boli sme si takí blízki, až ma to desilo. Obával som sa, čo sa stane, až si už nebudeme môcť byť bližší. Čím bližšie, tým ďalej? Kedy sa to stane zvykom? A čo urobíme, až to zistíme? Potiahneme rezignovane tú káru až do spoločnej staroby? Udrží nás spolu dieťa? Urobíme ďalšie deti, aby sme boli nútení rozísť sa? Možno sa deti robia iba preto, aby si človek uvedomil svoju zraniteľnosť a nevyhnutnosť držať s tým druhým. Každé dieťa si odkrýva ďalšie slabé, zraniteľné miesto; úder, ktorý by som vydržal, keď som sám, ma možno zloží, keď ho chytí dieťa.

Boli sme iba na začiatku cesty do Patagónie.

Pomaly som si začínal uvedomovať, že hra sa končí. Bolo mi to smiešne, ale začínala na mňa doliehať zodpovednosť hlavy rodiny. Bolo treba zohnať nejaký normálny byt, bolo treba nájsť nejaké normálne zamestnanie. No predovšetkým bolo treba skončiť hru na spisovateľa. Alebo vo mne niečo je, alebo sa presvedčím, že som si to po celý čas iba nahováral, a vrátim sa domov a poprosím otca o odpustenie a poviem mu: mal si pravdu.

33 Ktoré z nasledujúcich tvrdení o postave z ukážky 5 nevyplýva?

- (A) Hľadá si vlastný životný priestor.
- (B) Hľadá zmysel partnerstva.
- (C) Hľadá spôsob, ako sa ospravedlniť otcovi.
- (D) Hľadá odpoveď na otázku, či má literárny talent.

34 V ktorej možnosti je správne vysvetlený význam zvýrazneného slova v slovnom spojení *potiahneme káru*?

- (A) materstvo   (B) partnerstvo   (C) ojazdené auto   (D) blízkosť

35 Ktorá z nasledujúcich viet by mohla byť najpravdepodobnejším pokračovaním poslednej vety ukážky 5?

- (A) Začal som starnúť.
- (B) Nikdy som nemal byť hráč.
- (C) Do Patagónie tento rok nepôjdem.
- (D) Písanie ma neuživí.

- 36** Ktoré z nasledujúcich tvrdení je pravdivé?
- (A) V ukážke 5 sa nachádza vševediaci rozprávač.
  - (B) Na základe témy a použitých jazykových prostriedkov patrí text v ukážke 5 do lyrizovanej prózy.
  - (C) Autor textu ukážky 5 je predstaviteľom slovenskej literatúry po roku 1945.
  - (D) V texte ukážky 5 prevláda rozprávací slohový postup.
-

- 37** Z koľkých slabík sa skladá slovo *Patagónia*?
- (A) 4   (B) 5   (C) 8   (D) 9
-

- 38** Akým vetným členom je zvýraznené slovo v nasledujúcej vete?
- Udrží nás spolu **dieťa**?*
-

- 39** Napíšte nominatív jednotného čísla zámena (*na*) *mňa*.
-

- 40** Vypíšte z posledného súvetia ukážky 5 vokalizovanú predložku.
-

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka 6

Ruský vlak zničili ultranacionalisti

(úryvok)

Za bombový útok na expres Moskva – Petrohrad sú pravdepodobne zodpovední ruskí ultranacionalisti. Napísal to Valerij Michajlovič Konev z agentúry Interfax s odvolaním sa na zdroj blízky vyšetrovateľom.

*„Detektívi a vyšetrovatelia pracujú na viacerých verziách, ale prevláda názor, že do teroristického útoku boli zapletené organizácie extrémnych nacionalistov,“ **citovala tlačová agentúra hovorcú moskovskej polície.** Rýchlovlak Nevský expres sa vykoľajil v pondelok v noci po výbuchu bomby, ktorá bola nastražená na trati.*

Niekoľko vozňov sa prevrátilo, zranených bolo vyše 60 ľudí. Katastrofa sa obišla bez obetí na ľudských životoch. Ruskí ultranacionalisti sa zvyčajne obmedzujú na pouličné bitky s robotníkmi tmavej pleti, ale majú na svedomí aj niekoľko bombových útokov. Vlani v júni vyhodili do vzduchu vlak Groznyj – Moskva. Vyšetrovatelia uviedli, že odpaľovacie systémy sa v oboch prípadoch zhodujú. Páchatelia minuloročného útoku už boli chytení aj odsúdení.

(16. 8. 2007, SME, upravené)

41 Ktoré z nasledujúcich tvrdení vyplýva z ukážky 6?

- (A) Agentúra Interfax napísala, že ultranacionalisti často vyvolávajú konflikty s ruskými robotníkmi.
- (B) Ruskí detektívi pracujú na viacerých verziách okolností útoku aj napriek tomu, že hlavných aktérov už chytili a odsúdili.
- (C) Vyšetrovatelia si myslia, že na obidva vlaky zaútočili tí istí páchatelia, lebo využili rovnaký spôsob aktivácie výbušniny.
- (D) Katastrofa si vyžiadala aj veľké straty na ľudských životoch, celkovo zomrelo viac ako 60 ľudí.

42 Ktorý slohový postup prevláda v ukážke 6?

- (A) opisný   (B) informačný   (C) rozprávací   (D) výkladový

- 43 V ktorej možnosti sa neskloňujú všetky prídavné mená podľa vzoru pekný?
- (A) tmaví robotníci, nebezpečných páchatel'ov, ruskí ultranacionalisti, blízky zdroj
(B) o múdrych vyšetrovateľoch, včerajší útok, na viacerých verziách, ruskí detektívi
(C) zranených ľudí, ruskí robotníci, extrémnych nacionalistov, Nevský expres
(D) nebezpečných páchatel'ov, tmaví robotníci, ruskí detektívi, extrémnych nacionalistov

- 44 Z hľadiska slohového útvaru (žánru) ukážka 6 predstavuje
- (A) správu.   (B) nekrológ.   (C) oznam.   (D) reportáž.

- 45 Ako sa nazýva zvýraznená časť nasledujúceho textu zo syntaktického hľadiska?
*Vyšetrovatelia uviedli, že **odpaľovacie systémy sa v oboch prípadoch zhodujú.***
- (A) vedľajšia veta prívlastková   (B) vedľajšia veta príslovková spôsobová
(C) vedľajšia veta príslovková príčinná   (D) vedľajšia veta predmetová

- 46 Nájdite v ukážke 6 synonymum k zvýraznenej časti zloženého slova **ultranacionalisti**.
Napíšte ho pravopisne správne v nominatívne množného čísla.

- 47 Ako sa nazýva zvýraznená veta v ukážke 6, ktorá tvorí pevnú jednotu s vyhlásením
hovorcu polície?

- 48 Napíšte nominatív jednotného čísla slova **ľudia**.

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka 7

Valér Mikula a kol. autorov – Slovník slovenských spisovateľov

ŠTÚR Karol, 25. 3. 1811 Trenčín – 13. 1. 1851 Modra, básnik, prekladateľ, profesor a rektor na evanjelickom gymnáziu v Modre, neskôr farár v Modre. *Brat* → *L. Štúra*. Prvé básne, ktoré uverejnil v almanachu → *Plody* (1836), sú formálne i obsahovo spojené s antikom. Zbierka *Ozvěna Tatry* (1844) má časť lyrickú (*Zpěvy*) a epickú (*Pověsti*). Lyriku naplňajú pochmúrne nálady, smútok nad postavením národa. V básni *Slza* autor vyslovuje svoj žiaľ ústami matky *Slávy*, plačúcej nad osudom svojich detí. Epika spracováva povesti a balady o slovenských hradoch. Štúra básnicky formovala poézia *K. H. Máchu* (1810 – 36), preto bol jedným z priekopníkov slovenského romantizmu. Jeho *Dlouhá chvíle* je prvou básňou, prinášajúcou subjektívne pocity svetabôľu.

Literatúra: *Pišút, Milan. Počiatky básnickej školy Štúrovej*, 1938, s. 100 – 23; *Hurban, Jozef Miloslav. Životopisy a články*, 1973, s. 23 – 46, 244 – 55; *Gombala, Eduard. Karol Štúr a Karel Hynek Mácha*, SL 1977, č. 5.

49 Ktoré z uvedených tvrdení vyplýva z ukážky 7?

- (A) Karol Štúr sa narodil v Modre a v celej svojej básnickej tvorbe sa obsahovo aj formálne inšpiroval antikom.
- (B) Karol Štúr bol slovenský básnik, ktorý je vďaka svojej epickej a dramatickej tvorbe považovaný za priekopníka slovenského romantizmu.
- (C) Karol Štúr sa inšpiroval lyrikou *K. H. Máchu* a vo svojej básni *Slza* prináša po prvýkrát v slovenskej poézii pocity žiaľu a smútku.
- (D) Karol Štúr sa narodil v Trenčíne a v jeho tvorbe dominuje lyrická poézia naplnená smútkom nad postavením a osudom slovenského národa.

50 V ktorej možnosti sú správne uvedené povolania Karola Štúra?

- (A) lyrik, tlmočník, evanjelický kňaz, profesor
- (B) básnik, učiteľ, katolícky kňaz, prekladateľ
- (C) profesor, básnik, evanjelický kňaz, prekladateľ
- (D) historik, pedagóg, evanjelický kňaz, tlmočník

- 51** V ktorom roku bola kodifikovaná spisovná slovenčina?
(A) 1847   (B) 1843   (C) 1845   (D) 1848
-

- 52** V ktorej možnosti sú všetky slová napísané pravopisne správne?
(A) Slovenská vláda, Trenčiansky hrad, modranské víno, katolícke gymnázium
(B) štúrovská poézia, slovenský národ, Trenčiansky hrad, modranské víno
(C) Modranské gymnázium, štúrovská poézia, slovenský národ, trenčiansky hrad
(D) bratislavské lýceum, Slovenský národ, štúrovská poézia, Slovenská vláda
-

- 53** V ktorom z uvedených druhov kníh by ste hľadali text z ukážky 7?
(A) monografia   (B) biografica   (C) memoáre   (D) encyklopédia
-

- 54** Akým jazykovým štýlom je napísaná ukážka 7?
-

- 55** Na základe ukážky 7 napíšte rok úmrtia Karla Hynka Máchu.
-

- 56** Na základe informácií uvedených v ukážke 7 napíšte meno a priezvisko ďalšieho slovenského spisovateľa, ktorému je v Slovníku slovenských spisovateľov venované samostatné heslo.

Test pokračuje na nasledujúcej strane

Ukážka 8

Janko Jesenský – Pani Rafiková

(úryvok)

Pani Rafiková je asi osemdesiatdvakilová osôbka. Tvár vysmiata, červená, guľatá. Briadka s tromi podbradkami – na uštipnutie. Pozriete sa na ňu odpredku, nazdáte sa, že je to stoh d'ateliny. Navrchu tenké a potom vždy hrubšie, bez drieku.

A tu zbadáte i elegantnú zamatovú bundu, astrachánovú čiapku s akými guľkami a perom. No a keď sa pohne svojím vážnym krôčkom, zafučí ako kováčske mechy – tak ste už celkom presvedčení, že to nebola kopa sena, tým menej stoh d'ateliny.

Toto je pani Rafiková. Lenže keď povieme „pani Rafiková“, nevieme ešte celkom nič. Môžeme si napríklad pomyslieť, že je skaderuka-skadenoha. Môže nám aj to zísť na um, že je to kupcová alebo vdovička po úradníkovi. Aby sa nám to nešťastie nestalo, povieme hneď, že pani Rafiková je roztomilá polovička pána podsudcu.

Tu máme Rafikovú. Už má sedem strieborných vlásokov a tri falošné zuby, a ide sa zájsť láskou k mužíčkovi. Naozaj. Oni majú sa veľmi radi. Ale nie tak ako iní. Iní sa cmúľajú. Pred fruštikom cmuk, pri obede cmuk-cmuk, pri večeri cmuk-cmuk-cmuk. To u nich tak nebýva.

- 57** Pani Rafiková predstavuje v ukážke 8
- (A) roztomilú vdovu po obchodníkovi.   (B) zavalitú manželku podsudcu.
(C) prepychovo oblečenú ženu úradníka.   (D) zatrpknutú ženu kováča.
-
- 58** Aký druh opisu použil autor pri stvárnení pani Rafikovej v prvom odseku ukážky 8?
- (A) odborný dynamický   (B) umelecký statický
(C) odborný statický   (D) umelecký dynamický
-
- 59** Ktorý stylistický prostriedok použil autor pri opise pani Rafikovej?
- (A) láskavý humor   (B) ľahkú iróniu
(C) trpký paradox   (D) tvrdý sarkazmus

60 Akým slovotvorným postupom vzniklo slovo **osôbka**?

(A) odvodzovaním

(B) spájaním

(C) skladaním

(D) skracovaním

61 Ktorá z uvedených možností obsahuje všetky slová napísané pravopisne správne?

(A) polyhistor, vytamín, rytmický

(B) simpatický, gymnázium, rým

(C) symbol, higiena, filozofia

(D) simulovať, bibliotéka, rivalita

62 Ako sa nazýva druh charakteristiky, v ktorej sa zveličujú negatívne vlastnosti nejakej osoby?

63 Nájdite v predposlednej vete ukážky 8 jedno hovorové, zastarané slovo a napíšte slovo zo súčasnej spisovnej slovnej zásoby, ktoré má rovnaký význam.

64 Vypíšte z posledného odseku ukážky 8 prvé slovo vety, ktorá obsahuje trojstupňovú gradáciu.

Koniec testu

Kľúč správnych odpovedí k úlohám s výberom odpovede v teste zo slovenského jazyka a literatúry – riadny termín MS

Číslo úlohy	Úroveň B	
	test 6840	test 6847
01	C	C
02	A	B
03	B	C
04	B	D
05	D	D
09	C	A
10	D	D
11	D	C
12	A	B
13	B	A
17	D	B
18	A	A
19	A	A
20	D	D
21	B	B
25	C	C
26	B	B
27	D	C
28	B	B
29	C	D
33	C	A
34	B	C
35	D	D
36	C	B
37	B	C
41	C	A
42	B	C
43	B	A
44	A	C
45	D	D
49	D	B
50	C	B
51	B	B
52	B	A
53	D	B
57	B	D
58	B	B
59	B	A
60	A	D
61	D	B

Kľúč správnych odpovedí k úlohám s krátkou odpoveďou v teste zo slovenského jazyka a literatúry – riadny termín MS

Číslo úlohy	Úroveň B	
	test 6840	poznámky
06	potrebujeme / by sme potrebovali / budeme potrebovať	
07	prívlastok / nezhodný prívlastok	
08	byť	Slovo <i>biť</i> nie je správnu odpoveďou.
14	tragédia	
15	brat / brata / Polyneik / Polyneika	
16	replika	
22	v	
23	biely	
24	mesto / mestá	
30	Buď ako buď / buď ako buď	
31	klasicistická (literatúra) / (literatúra) klasicizmu / klasicizmus	
32	Všetci kričia: „Nepožičaj!“/ Všetci kričia: „Nepožičiaš!“	
38	podmet / vyjadrený podmet	
39	ja	
40	vo	
46	extrémni	Musí byť len tento tvar, <i>extrémny</i> nie je správna odpoveď.
47	uvádzacia / uvádzacia veta	
48	človek	
54	odborným / náučným	
55	1836	
56	Ľudovíta Štúra / Ľ. Štúra / Ľudovít Štúr / Ľ. Štúr	
62	karikatúra / subjektívna charakteristika	
63	raňajky	
64	Pred / pred	

Poznámka: Lomka / znamená alternatívnu správnu odpoveď.

Kľúč správnych odpovedí k úlohám s krátkou odpoveďou v teste zo slovenského jazyka a literatúry – riadny termín MS

Číslo úlohy	Úroveň B	
	test 6847	poznámky
06	odborným / náučným	
07	1836	
08	Ľudovíta Štúra / Ľ. Štúra / Ľudovít Štúr / Ľ. Štúr	
14	raňajky	
15	Pred / pred	
16	karikatúra / subjektívna charakteristika	
22	vo	
23	ja	
24	podmet / vyjadrený podmet	
30	človek	
31	uvádzacia / uvádzacia veta	
32	extrémni	Musí byť len tento tvar, <i>extrémny</i> nie je správna odpoveď.
38	mesto / mestá	
39	v	
40	biely	
46	Buď ako buď / buď ako buď	
47	Všetci kričia: „Nepožičaj!“ / Všetci kričia: „Nepožičiaš!“	
48	klasicistická (literatúra) / (literatúra) klasicizmu / klasicizmus	
54	byť	Slovo <i>biť</i> nie je správnu odpoveďou.
55	prívlastok / nezhodný prívlastok	
56	potrebujeme / by sme potrebovali / budeme potrebovať	
62	brat / brata / Polyneik / Polyneika	
63	replika	
64	tragédia	

Poznámka: Lomka / znamená alternatívnu správnu odpoveď.